

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/1046 – BRØ

Dato
02.03.2022

**Dokument 8 : 88 S (2021-2022) Representantforslag om å bevare
Bredtvetskogen**

Jeg viser til brev av 14. februar 2022, der justiskomiteen ber om departementets uttalelse i forbindelse med følgende sak til behandling:

Dokument 8:88 S (2021-2022) Representantforslag om å bevare Bredtvedskogen.

Det er bred enighet om at dagens fengsel på Grønland i Oslo er nedslitt og utdatert. Ulike varianter av nybygg og rehabilitering av fengselet på Grønland er vurdert. Rehabilitering av Oslo fengsel på Grønland har vært utredet i både konseptvalg-utredningen og i Statsbyggs Oppstart forprosjekt rapport. Den samfunnsøkonomisk analysen viser at en oppussing og modernisering av fengselet på Grønland har en nettonytte som er 1,6 milliarder lavere enn et nytt fengsel på Bredtveit. Rehabilitering av dagens fengsel vil ikke gi oss et moderne og funksjonelt fengsel. Kvaliteten i innhold og aktivitetstilbud for innsatte, sikkerhet mv. er betydelig dårligere for Grønlands-alternativet enn Bredtveit-alternativet. Alternativet er derfor skrinlagt. Anbefalingen er at det bygges et nytt fengsel på en ny tomt. For at vi skal komme videre i arbeidet med å erstatte dagens fengsel, må vi så snart som mulig bestemme hvor det nye fengselet skal ligge.

Når vi skal finne en egnet tomt til et nytt fengsel er det en rekke hensyn som må vurderes og veies opp mot hverandre. Særlig følgende forhold må vektlegges når vi vurderer hva som totalt sett er det beste tomtevalget:

- *Nærhetsprinsippet* - sikre fengselsplasser i Oslo for Oslos innbyggere.
- *Rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet*. De innsatte skal ha tilgang til helse- tjenester, herunder spesialisthelsetjenester innen psykiatri. Vi må legge til rette for samarbeid med frivillige organisasjoner som jobber med- og for rehabilite- ring og tilbakeføring.
- *Uteområder som gir mulighet til aktivisering* forutsetter at fengselstomten må ha en viss størrelse. Vi bør unngå trafikkstøy og direkte innsyn.
- *Reisevei for pårørende og besøkende*. Lang og kostbar reisevei fører erfarings- messig til mindre kontakt mellom innsatte og deres pårørende. God kontakt med pårørende er viktig for at den innsatte kan tilbakeføres til et positivt og samfunnsnyttig liv.
- *Kjøreaavstand og ressursbruk for politiet* i forbindelse med avhør og fremstillinger for retten. Jo lenger avstand mellom fengsel og politi og domstol, jo mer ressurser bruker politiet på transport og logistikk.
- Muligheter for å sikre *kostnads- og driftseffektive fengsler*. Er det mulig å etablere fellesløsninger med eksisterende fengsler, kan dette gi gode og rasjonelle drifts- løsninger.

Statsbygg gjennomførte en lokaliseringsutredning i 2019/2020, der 180 tomter både i og utenfor Oslo ble vurdert for et nytt fengsel. Som kjent ble Bredtveit anbefalt som lokalisering for et nytt fengsel i utredningen fra 2020.

Oslo kommune har vært kritisk til den anbefalte løsning fra 2019/2020 med 290 nye fengselsplasser for menn på Bredtveit. Justis- og beredskapsdepartementet ba derfor Statsbygg og Kriminalomsorgsdirektoratet gjøre et nytt tomtesøk. Departementet har nå fått oversendt den siste lokaliseringsutredningen fra Statsbygg, der 51 kommunale og private tomtforslag i 15 kommuner er vurdert. Også i denne utredningen kommer Bredtveit-alternativet best ut. I den samfunnsøkonomiske analysen er Bredtveit-tomten vurdert som det beste alternativet, blant annet fordi denne lokaliseringen innebærer kortere kjøretid og lavere utgifter til transport for politiet, og betydelig samord- ningsgevinster gjennom fellesfunksjoner med eksisterende fengsel. Som en konse- kvens av innplasseringen av et nytt fengsel på tomten, må det også bygges et nytt kvinnefengsel. Dette vil gi en betydelig bedring i soningsforholdene for kvinner.

Det er ikke andre tomter tilgjengelig sentralt i Oslo som tilfredsstill kriteriene som er satt for et nytt fengsel. Dersom det fortsatt skal være et fengsel i Oslo, mener jeg Bredtveit er det eneste reelle tomtealternativet. Bredtveit vil sikre fortsatt fengsel i Oslo, som landets største by med et stort behov for fengselsplasser. Alternativet til Bredtveit er å flytte fengselet ut av Oslo.

Statsbyggs anbefaling, som støttes av Kriminalomsorgsdirektoratet, er også basert på ikke-økonomiske forhold som taler for Bredtveit-alternativet. Oslo fengsel har i dag et av landets beste tilbud innen spesialisthelsetjenesten, i form av et betydelig poliklinisk tilbud til innsatte gjennom fengselspsykiatrisk poliklinikk, Oslo universitetssykehus.

Tilbudet omfatter også Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt. Denne spesialkompetansen er bygd opp over mange år, og vil ifølge Kriminalomsorgsdirektoratet ta svært lang tid å etablere i samme omfang og med samme kvalitet utenfor Oslo. Et annet forhold er hensynet til pårørende, og da særlig barn. Som allerede nevnt er det av avgjørende betydning for en vellykket tilbakeføring til samfunnet at innsatte har muligheter til besøk fra pårørende. Erfaringsmessig har reiseavstand og -kostnader betydning for pårørendes kontakt med den innsatte. Dette hensynet har særlig vekt for innsatte i Oslo fengsel, som i stor grad har tilhørighet til Oslo-området. Bredtveit har god tilgjengelighet med gode kollektivforbindelser, og er derfor en svært god lokalisering for pårørende. Kort transport og god kollektivdekning gir dessuten også lav miljøbelastning. Samarbeid med frivillige organisasjoner og aktører i Oslo, vil trolig ikke kunne videreføres i samme omfang og til samme kvalitet, dersom et nytt fengsel lokaliseres utenfor Oslo.

Jeg har stor forståelse for at Bredtvedtskogen er viktig for Oslos befolkning, og jeg har ønsket å se på alternativer som berører minst mulig av Bredtvedtskogen og som sikrer at de som bor i området fortsatt kan bruk og ha glede av grøntområdene. Statsbygg har derfor utarbeidet et nedskalert alternativ, der antall nye plasser er redusert fra 290 til 170 fengselsplasser for menn og 50 plasser for kvinner.

Statsbygg har vist hvordan et fengsel med 170 + 50 plasser kan innplasseres på tomten på en slik måte at det berører minst mulig av friområdene. Jeg mener at Bredtvedtskogen vil bli berørt i liten grad med det nye alternativet. I det nye forslaget er det lagt til grunn en betydelig opprusting av området. Attraktive arealer som i dag er regulert til fengsel (sør for fengselet) vil bli regulert til grøntområder. I øst, vest og sør vil dagens arealer i størst mulig grad bli bevart og forbedret. Eksisterende gangveier vil oppgraderes og det planlegges for nye attraktive møteplasser med benker, skatepark, tuftepark og klatrevegg, lekeplass mv. Målet har vært å vise at også med et nytt fengsel på Bredtveit kan folk i området bruke og ha glede av grøntområdene i området rundt fengselet.

Som nevnt ovenfor vil prosjektet også innebære at det etableres et nytt kvinnefengsel på tomten som vil gi likeverdige soningsforhold for kvinnelige innsatte. På grunn av begrensninger i dagens bygningsmasse på Bredtveit, vil det ikke være mulig å oppnå like gode soningsforhold med rehabilitering.

Det er ikke besluttet hvor et nytt fengsel skal ligge. Det jeg primært har ønsket å gjøre, er å klargjøre hvilke alternativer vi har og hvilke forhold som må hensyntas når Oslo fengsel skal erstattes. Justis- og beredskapsdepartementet, Statsbygg og Kriminalomsorgsdirektoratet har i arbeidet med å realisere et nytt fengsel forholdt seg til Oslo kommune som planmyndighet, slik vi gjør i alle byggesaker.

Det naturlige er at Stortinget involveres når det måtte være aktuelt å fremme en bevilgningssak.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Emilie Mehl". The signature is written in a cursive style with a large initial "E".

Emilie Mehl